

Конституційний Суд України
м. Київ вул. Жилянська, буд. 14

Петрика Василя Романовича

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

про офіційне тлумачення положень пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію»

Керуючись п. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, 42, 43 Закону України «Про Конституційний Суд України»,

Прошу Конституційний Суд України:

Надати офіційне тлумачення положень пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379) щодо створення Національної поліції України. А саме:

пункти 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію»

5. Визнати такими, що втратили чинність:

Закон України "Про міліцію" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20 із наступними змінами);

Постанову Верховної Ради Української РСР "Про порядок введення в дію Закону Української РСР "Про міліцію" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 21).

7. Кабінету Міністрів України в місячний строк:

1) забезпечити створення центрального органу виконавчої влади поліції України та його територіальних органів;

2) забезпечити призначення керівників та заступників керівників поліції України та її територіальних органів;

3) прийняти нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;

4) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

5) забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

б) забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

7) ужити заходів щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення поліції України;

8) внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону про затвердження Дисциплінарного статуту Національної поліції України.

8. З дня опублікування цього Закону всі працівники міліції (особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ), а також інші працівники Міністерства внутрішніх справ України, його територіальних органів, закладів та установ вважаються такими, що попереджені у визначеному порядку про можливе майбутнє звільнення через скорочення штатів.

9. Працівники міліції, які виявили бажання проходити службу в поліції, за умови відповідності вимогам до поліцейських, визначеним цим Законом, упродовж трьох місяців з дня опублікування цього Закону можуть бути прийняті на службу до поліції шляхом видання наказів про призначення за їх згодою чи проходження конкурсу на посади, що заміщуються поліцейськими, у будь-якому органі (закладі, установі) поліції.

Посади, що пропонуються особам, зазначеним у цьому пункті, можуть бути рівнозначними, вищими або нижчими щодо посад, які ці особи обіймали під час проходження служби в міліції.

10. Працівники міліції, які відмовилися від проходження служби в поліції та/або не прийняті на службу до поліції в тримісячний термін з моменту попередження про наступне вивільнення, звільняються зі служби в органах внутрішніх справ через скорочення штатів.

Указані в цьому пункті особи можуть бути звільнені зі служби в органах внутрішніх справ до настання зазначеного в цьому пункті терміну на підставах, визначених Положенням про проходження служби рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ.

11. Перебування працівників міліції на лікарняному чи у відпустці не є перешкодою для їх звільнення зі служби в органах внутрішніх справ відповідно до "Прикінцевих та перехідних положень" цього Закону.

12. Працівникам міліції, які у визначеному цим Законом порядку прийняті на службу до поліції, наказами про призначення на відповідні посади одночасно присвоюються відповідні спеціальні звання поліції відповідно до такої схеми співвідношення спеціальних звань:

Спеціальне звання міліції - Спеціальне звання поліції

Рядовий міліції - Рядовий поліції

Молодший сержант міліції - Капрал поліції

Сержант міліції - Сержант поліції

Старший сержант міліції - Старший сержант поліції

Старшина міліції - Старший сержант поліції

Прапорщик міліції - Старший сержант поліції

Старший прапорщик міліції - Старший сержант поліції

Молодший лейтенант міліції - Молодший лейтенант поліції

Лейтенант міліції - Лейтенант поліції

Старший лейтенант міліції - Старший лейтенант поліції

Капітан міліції - Капітан поліції

Майор міліції - Майор поліції

Підполковник міліції - Підполковник поліції

Полковник міліції - Полковник поліції

Генерал-майор міліції - Генерал поліції третього рангу

Генерал-лейтенант міліції - Генерал поліції другого рангу

Генерал-полковник міліції - Генерал поліції першого рангу.

13. Працівникам міліції, які перейшли на службу до поліції, стаж вислуги в спеціальних званнях міліції зараховується до стажу вислуги для присвоєння чергових спеціальних звань поліції.

Предмет необхідного тлумачення:

1. Чи являється Національна поліція України відповідно до пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» правонаступником міліції?
2. Чи мало місце з набранням чинності Закону України «Про Національну поліцію» (відповідно до пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» даного Закону) припинення територіальних органів Міністерства внутрішніх справ шляхом їх перетворення в територіальні органи Національної поліції?
3. Чи правомірне застосування і використання законів та підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів внутрішніх справ та їх працівників (осіб рядового та начальницького складу), до органів Національної поліції та поліцейських, як працівників цих органів, після набрання чинності Закону України «Про Національну поліцію» (відповідно до пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» даного Закону)?

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Офіційне тлумачення положень пунктів 5, 7-13 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначного і неправомірного їх застосування судами України (місцевими, апеляційними) та органами державної влади (Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції).

В одному випадку – органи Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції і суди при прийнятті своїх рішень їх мотивують тим, що органи Національної поліції не є правонаступниками органів Міністерства внутрішніх справ. Це для прикладу викладено у таких рішеннях судів за позовами ряду працівників міліції про їх незаконне звільнення і поновлення на роботі:

1. Постанові окружного адміністративного суду від 12.02.2016 року по справі № 823/5361/15
2. Постанові окружного адміністративного суду від 01.03.2016 року по справі № 823/5397/15
3. Постанові окружного адміністративного суду від 03.02.2016 року по справі № 821/3692/15-а
4. Постанові окружного адміністративного суду від 16.02.2016 року по справі № 823/5341/15
5. Постанові окружного адміністративного суду від 14.01.2016 року по справі № 802/4043/15-а
6. Постанові Окружного адміністративного суду міста від 24.02.2016 року по справі № 826/26710/15

Так, даними рішеннями судами було відмовлено в задоволенні позовних вимог позивачів, тобто суди встановили, що працівники міліції були законно звільнені з органів внутрішніх справ, а тому поновленню на роботі не підлягають.

В іншому випадку – суди при розгляді аналогічних справ займали іншу, цілком протилежну позицію щодо правонаступництва органів Міністерства внутрішніх справ органами Національної поліції. Це для прикладу наступні рішення:

1. Постанова окружного адміністративного суду від 01.03.2016 року по справі № 816/4672/15
2. Постанова окружного адміністративного суду від 10.02.2016 року по справі № 821/3722/15-а
3. Постанова окружного адміністративного суду від 24.12.2015 року по справі № 815/6959/15

Даними рішеннями суди задовольняли позовні вимоги щодо незаконного звільнення працівників зі служби в органах Міністерства внутрішніх справ і ставили питання про обов'язковий розгляд даних осіб в якості кандидатів на службу у органах Національної поліції.

Одним із мотивів таких рішень було положення, викладене в постанові Верховного суду України від 28.10.2014 року про те, що встановлена законодавством можливість ліквідації державної установи (організації) з одночасним створенням іншої, яка буде виконувати повноваження (завдання) особи, що ліквідується, не виключає, а включає зобов'язання роботодавця (держави) щодо працевлаштування працівників ліквідованої установи.

Про правонаступництво органів Міністерства внутрішніх справ органами Національної поліції свідчать також наступні обставини:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 року за № 730 «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ», якою, зокрема, одночасно утворили на обласному рівні головні управління Національної поліції та ліквідували аналогічні територіальні органи на обласному рівні Міністерства внутрішніх справ.

2. Аналогічність завдань, поставлених перед поліцією (ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію») та міліцією (ст. 3 Закону України «Про міліцію»).

3. Застосування у чинному законодавстві, в т.ч. Кримінальному процесуальному кодекс України в період часу з 07.11.2015 року до 28.12.2015 року (тобто до дати прийняття і набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про Національну поліцію" від 23.12.2015 року № 901-VIII) до органів поліції поняття «орган внутрішніх справ».

4. Використання та застосування органами поліції у своїй діяльності підзаконних нормативно-правових актів (в основному наказів Міністерства внутрішніх справ), які прийняті задовго до прийняття Закону України «Про Національну поліцію» і регулюють діяльність органів та підрозділів внутрішніх

справ України. Це наприклад, наказ МВС України від 19.11.2012 року за № 1050 «Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та положень про комісії», який фактично був скасовано тільки 22.12.2015 року, тобто з дати набрання чинності аналогічного за своєю суттю наказу МВС України від 06.11.2015 року за № 1377 «Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події».

Така ж позиція щодо використання та застосування органами поліції у своїй діяльності підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів та підрозділів внутрішніх справ України, також підтримується судами, що можна простежити для прикладу у наступних судових рішеннях:

1. Ухвалі слідчого судді _____ міського суду області від 17.12.2015 року по справі № 234/20193/15-к провадження № 1-кс/234/5558/15
2. Ухвалі слідчого судді _____ міськрайонного суду області від 30.11.2015 року по справі № 243/11387/15-к провадження № 243/625/2015
3. Ухвалі слідчого судді _____ районного суду м. _____ від 17.12.2015 року по справі № 758/14392/15-к

Неоднозначне застосування норм розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» є неприпустимим, оскільки може призвести до неправомірного звільнення з роботи працівників міліції та незаконності в діяльності вже самих працівників органів поліції.

Крім того застосування Управлінням Міністерства внутрішніх справ України в _____ області пункту 10 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Національну поліцію» як підставу звільнення з органів внутрішніх справ _____ – наказ УМВС України в _____ області від 06.11.2015 року за № 394о/с, без попередньої альтернативи його працевлаштування в органах поліції, призвело до порушення конституційних прав та свобод останнього, а саме:

- прав гарантованих ч. 1 ст. 43 Конституції України (*«Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується»*),
- прав гарантованих ч. 2 ст. 43 Конституції України (*«Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю»*),
- прав гарантованих ч. 6 ст. 43 Конституції України (*«Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення»*).

Додатки:

1. Копія Постанови _____ окружного адміністративного суду від 12.02.2016 року по справі № 823/5361/15 (3 прим.)

2. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 01.03.2016 року по справі № 823/5397/15 (3 прим.)
3. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 03.02.2016 року по справі № 821/3692/15-а (3 прим.)
4. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 16.02.2016 року по справі № 823/5341/15 (3 прим.)
5. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 14.01.2016 року по справі № 802/4043/15-а (3 прим.)
6. Копія Постанови Окружного адміністративного суду міста від 24.02.2016 року по справі № 826/26710/15 (3 прим.)
7. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 01.03.2016 року по справі № 816/4672/15 (3 прим.)
8. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 10.02.2016 року по справі № 821/3722/15-а (3 прим.)
9. Копія Постанови окружного адміністративного суду від 24.12.2015 року по справі № 815/6959/15 (3 прим.)
10. Копія Ухвали слідчого судді міського суду області від 17.12.2015 року по справі № 234/20193/15-к провадження-№ 1-кс/234/5558/15 (3 прим.)
11. Копія Ухвали слідчого судді міськрайонного суду області від 30.11.2015 року по справі № 243/11387/15-к провадження № 243/625/2015 (3 прим.)
12. Копія Ухвали слідчого судді районного суду м. від 17.12.2015 року по справі № 758/14392/15-к (3 прим.)
13. Копія Витягу з наказу УМВС України в області від 06.11.2015 року за № 394о/с (3 прим.)

21.03.2016 року

В.Р. Петрик